

Ilse Kleijne

i.kleijne@medischcontact.nl

@medischcontact

Wie mag de beerput openen van een failliet ziekenhuis?

In de nasleep van het bankroet van MC IJsselmeerziekenhuizen is een nieuwe vraag boven komen drijven. Wie mag eigenlijk onderzoeken of er sprake is geweest van onbehoorlijk bestuur of ongeoorloofde financiële constructies?

KOEN VAN WEEL/ANP PHOTO

‘**U** heeft deze slag gewonnen, maar daarmee niet de oorlog.’ Met die woorden feliciteerde een staatsraad van de Raad van State vorige week de curatoren Alice van der Schee en Frank Nowee. Zij handelen het faillissement van MC IJsselmeerziekenhuizen af, en zijn met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) in een strijd verwickeld over de vraag wiens taak het is om te onderzoeken of mogelijk wanbestuur en financiële malversaties een rol speelden bij het faillissement.

Documenten afstaan

Deze vrijdag is het een jaar geleden dat MC IJsselmeerziekenhuizen en MC Slotervaart tegelijk failliet werden verklaard. In de afwikkeling blijkt dat er nog de nodige witte vlekken zijn op de kaart van het land dat ziekenhuisfaillissement heet. Zo moesten de curatoren van beide faillissementen dit jaar uitzoeken hoe ze de medische dossiers van de ziekenhuizen moesten onderbrengen. En nu ligt dus een nieuwe kwestie voor.

Vorig jaar riep de Tweede Kamer minister Bruno Bruins (Medische Zorg) op het matje. De minister stelde daarop de commissie-Van Manen in, die in brede zin onderzoek doet naar de gang van zaken rond de faillissementen en welke lessen er uit te leren zijn. En Bruins vroeg toezicht-houder IGJ of deze wilde nagaan of er sprake is geweest van goed bestuur en fatsoenlijke bedrijfsvoering. Met dat onderzoek rijdt de IGJ de curatoren in de wielen, vinden Van der Schee en Nowee. Zij kregen afgelopen maanden van de IGJ het verzoek om documenten waarover zij beschikken, af te staan. Het gaat om stukken over de organisatie, taakverdeling en besluitvorming van het ziekenhuis, zoals vergadernotulen van directie, aandeelhouders en raad van toezicht. En de IGJ wilde ook bankafschriften zien, en overeenkomsten die het ziekenhuis met andere partijen sloot, zoals met farmaceutisch leverancier Zytoservice, die mogelijk een aandeelhoudersoverlap heeft met de IJsselmeerbestuurders.

Maar dat wilde het curatorentweetal niet, omdat volgens hen een ‘wettelijk funda-

ment voor de IGJ ontbreekt voor deze onderzoekstaak'. Waarop de IGJ een last onder dwangsom oplegde aan de curatoren: op straffe van een boete van 5000 euro per dag die ze niet over de brug kwamen met stukken, probeerde de IGJ de informatie alsnog af te dwingen. De curatoren besloten deze last onder dwangsom in een spoedprocedure aan te vechten bij de Raad van State om zo een principe-uitspraak bij de hoogste bestuursrechter af te dwingen over de vraag bij wie het onderzoeksrecht naar malversaties ligt na een ziekenhuisfaillissement.

Geheimhouding beloofd

Volgens raadsman Wouter Koelewijn, die Van der Schee en Nowee bijstond bij de Raad van State, zijn curatoren via faillissementswetgeving met de onderzoekstaak belast. Daarbij staat het belang van de schuldeisers en de faillissementsboedel voorop, en niet het maatschappelijk belang, bepleitte hij. 'Die belangen gaan boven het belang van de minister', aldus de raadsman, die zegt dat de minister de IGJ 'in een juridisch niet houdbare positie heeft gebracht'.

Het IGJ-onderzoek kan de belangen van de crediteuren schaden, lichten Van der Schee en Nowee toe. Want er kunnen schuldeisers met een schadeclaim aankloppen als de curatoren gegevens openbaar maken die binnen het curatorenonderzoek in vertrouwelijkheid zijn gedeeld. Zulke claims betekenen dat er minder geld in de faillissementsboedel overblijft om te verdelen onder alle schuldeisers. Dat kunnen bij een ziekenhuisfaillissement msb's zijn (bij MC IJsselmeerziekenhuizen werkten artsen in loondienst), of artsen van buitenaf die een zakelijke relatie met het ziekenhuis hadden.

Het sorteren en filteren van de vele stukken die de IGJ opvroeg, kost bovendien tijd en dus ook geld. Daarnaast kan het zijn dat de IGJ op basis van die opgevraagde 'beperkte informatie' tot een andere conclusie komt dan de curatoren die 'langer, diepgaander en intensiever' onderzoek doen, aldus Van der Schee.

Advocaat Henri Bentfort van Valkenburg, die eerder als curator betrokken was bij

het bankroet van het Ruwaard van Puttenziekenhuis, deelt het standpunt van Van der Schee en Nowee. Hij vindt het niet aan de IGJ om dergelijk onderzoek te doen.

'De taak van de IGJ is om toezicht te houden op de kwaliteit van zorg.' Bovendien lijkt het hem 'niet nuttig dat er verschillende onderzoeken naar hetzelfde worden gedaan'.

Ook hoogleraar insolventierecht aan de Universiteit Leiden Reinout Vriesendorp toont begrip voor 'de terughoudendheid' van de twee curatoren. 'Ze lopen het risico dat andere partijen die aan het curatoren-

De IGJ, en ook de commissie-Van Manen, konden met de curatoren die het bankroet van MC Slotervaart afhandelen wel tot overeenstemming komen tot het overhandigen van gevraagde informatie. De curatoren van MC Slotervaart willen hier geen toelichting op geven. In een Kamerbrief meldde minister Bruins dat er aanvullende afspraken konden worden gemaakt die deze curatoren blijkbaar voldoende vertrouwen gaven dat informatiedeling geen crediteuren schaafde. 'Voor ons is dergelijke afdekking niet voldoende', zegt Van der Schee daarover. 'Zulke afspraken zijn

'Het inspectieonderzoek kan de belangen van de crediteuren schaden'

onderzoek meewerkten, erop wijzen dat hun geheimhouding was beloofd', denkt ook hij. 'De curatoren hebben hun informatie vergaard vanuit hun curatorenrol, om te kijken of er crediteuren zijn benadeeld. Dat is wat anders dan de vraag waar de IGJ zich op richt, namelijk of de maatschappij is benadeeld.'

Waarom zo'n haast?

Raadvrouw Marije Batting, die de IGJ vertegenwoordigde bij de Raad van State, meent dat de Wet toelating zorginstellingen (WTZi) en de Wet klachten, kwaliteit en geschillen zorg (Wkkgz) voldoende aanknopingspunten bieden voor financieel en bestuurlijk onderzoek door de IGJ. Volgens haar kan de IGJ toezien op 'goed bestuur en de inrichting en bedrijfsvoering van zo'n instelling', óók als een failliet gegane aanbieder inmiddels geen zorg meer verleent. 'Er zijn bestuurders bij betrokken die nog actief zijn in de sector', aldus Batting. 'Goede zorg en goed bestuur gaan hand in hand. De kwaliteit van zorg mag niet onder druk van financiële belangen komen te staan.' De klus van de IGJ kan volgens haar prima bestaan naast de taak van de curatoren.

moeilijk te beheersen.' Haar weigering is geen 'minister dwarszitten', benadrukt ze, maar vanuit haar strikte taakopvatting wil ze geen enkel risico nemen zonder een rechterlijk 'oké' voor informatieoverdracht.

De staatsraad die de kwestie behandelde, zei niet te snappen 'waarom er zo'n haast is bij het onderzoek dat de minister wil laten doen'. 'Deze zaak roept veel rechtsvragen op, over de positie van de IGJ en hoe die zich verhoudt tot faillissementswetgeving', aldus de staatsraad. Zulke vragen lenen zich volgens hem niet voor de spoed van zo'n voorlopige voorzieningsprocedure. Hij schorste daarom de oplegde last onder dwangsom. De IGJ en curatoren moeten nu eerst de nog lopende bezwarenprocedure afmaken. Wordt het curatorenbezwaar afgewezen, dan kunnen de curatoren daarna besluiten of ze in een rechtsgang zonder spoedprocedure de informatie-eis aanvechten. Zij verwachten daar op zijn vroegst in januari een knoop over te kunnen doorhakken. ■

web

Meer over dit onderwerp vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.